

POLITIKKUR

UMBOÐSMAÐURIN SKAL EISINI VERJA BØRN OG UNG

Síðani 1. oktober í fjør hevur Umboðsmaðurin eisini havt serligt eftirlit við privatum stovnum, sumt taka sær av børnum og ungum

Sólja í ðlavsstovu er Umboðsmaður í Føroyum
Savnsmynd

Árni Gregersen

Føroyski Umboðsmaðurin fekk nýggjar arbeiðsuppgávur 1. oktober í fjør.

Tá var álagt stovninum eisini at hava serligt eftirlit við privatum stovnum og øðrum, sum taka sær av børnum og ungum.

Tí er hetta nú ein partur av virkseminum.

Við hesi nýggju áseting skal umboðsmaðurin tryggja og hava eftirlit við implementeringini av ST-Barnasáttmálanum, herundir rættindum hjá børnum, sum eru ásett í føroyskari lóggávu til tess at lúka skyldurnar hjá Føroyum sambært sáttmálanum.

Týðningarmesta broytingin í lógini er at geva umboðsmanninum heimild at fremja eftirlitsvitjanir á privatum stovnum og í fosturheimum, sum hava ábyrgd av børnum.

Hetta er t.d. galdandi fyri frískúlar, bú- og um-

lættingarstovnar, sum eru privatir, og fosturfamiljur sambært barnaverndarlógini.

Grundað á stóra talið av fosturfamiljum væntast umboðsmaðurin einans at brúka hesa heimild, um ein fosturfamilja hevur fleiri fosturbørn og tiskil kann sigast at hava stovnslig eyðkenni.

Um Umboðsmaðurin sjálvur ikki kann hjálpa børnum og ungum, so fer hann at hjálpa teimum í samband við myndugleikar, sum so kunnu fara víðari við málinum.

Á barnaøkinum fer umboðsmaðurin at virka saman við myndugleikum og øðrum, sum arbeiða fyri rættindunum hjá børnum, millum annað við »Tú og Eg Ráðgevingina«, sum gevur børnum og ungum ráð og vegleiðing.

Umboðsmaðurin hevur sett ein løgfrøðing í starv at taka sær av hesum málsøki.

Hálvt ár at biðað eftir avgerð

Tað tekur hálvt ár at biðað eftir úrskurði, tá ið kært er til Umboðsmannin

Umboðsmaðurin er seinasti kærumøguleikin áðrenn rættarskipanina, tá ið tað snýr seg um mál í fyrisitingini, sum ein ikki er nøgdur við.

Umboðsmaðurin hevur virkað síðani 2001.

Í fjør tók viðgerðartíðin eitt hálvt ár fyri tær kærur, sum stovnurin viðgjørði.

Hetta kann tykjast leingi, men mesti parturin av tíðin fer til partshoyringar. Tað vil siga, at tað er partur av teimum kann-ingum, sum stovnurin ger.

Í meðal taka parts-hoyringarnar fyra mánaðir og so verða tveir mánaðir brúktir til sjálva viðgerðina og svarið til klagaran.

Tá ið klagur verða avvístar, so gongur tað munandi skjótari. Eftir partshoyringina er viðgerðartíðin bert 14 dagar og samlaða viðgerðartíðin av avvístum klagum er 40 dagar.

Verður alt lagt saman, so er viðgerðartíðin til-samans 66 dagar.

post@sosialurin.fo

FLEST KLAGUR UM NOKTANDI ALMENT INNLIT

Almenna fyristingin noktar mangan fyri at geva innlit. Tí enda kærurnar hjá Umboðsmanninum

Árni Gregersen

Føroyingar eru farnir at brúka møguleikan at klaga til Umboðsmannin meira.

20 prosent fleiri klagur komu inn í fjør í mun til árið fyri.

Tilsamans fekk umboðsmaðurin 79 klagur í fjør. 66 av teimum vóru endaliga avgreiddar, men harumframt avgreiddi stovnurin eisini 10 klagur frá árunum undan.

Tað er vert at leggja til merkis, at tað ikki altíð eru avgerðir, kært verður um.

Av teimum 79 klagunum, sum Umboðsmaðurin fekk í fjør, vóru bert 17 um avgerðir, sum almnennir myndugleikar hava tikið – og av teimum 17 eru 11 um alment innlit.

At lógin um alment innlit verður skilt ymiskt av myndugleikunum og teimum, sum biðja um innlit sæst, eisini á hagtølunum.

Av teimum 79 klagunum, sum komu inn í fjør vóru 32 um alment innlit.

Lógin um alment innlit hevur annars til endamáls, at almenningurin – og í serligum førum partar av einari sak – skuluj kunnu sleppa at síggja hvussu mál verða handfarin av almenna myndugleikanum.

Dømi finnast í hóðatali um, at almenni myndugleikin velir at leggja forðingar fyri,

at almenningurin fær innlit í málsviðgerðir.

Forðingarnar eru ofta, at umbønin um innlitið ikki er nóg neyv. So velir almenni myndugleikin heldur at avvísa umbønina, heldur enn at hjálpa teimum sum søkja um innlit at finna fram til rætta málið. Av teimum 32 klagunum, sum Umboðsmaðurin viðgjørði í fjør, vóru 11 um avgerðir og 21 um málsviðgerðir.

Klagur avvístar

Av teimum 79 klagunum, sum Umboðsmaðurin fekk í fjør, vóru tær 60 avvístar av ymiskum orsökum.

30 av teimum gjørði stovnurin onki við, tí mett var, at ikki grundarlag var fyri víðari kanningum. 15 fingi ikki vðgerð, tí kærarin ikki hevði trytt allar aðrar kærumøguleikar.

Umboðsmaðurin er ein stovnur utanfyri almennu

fyrisitingina, men tað nyttar ikki at kæra til umboðsmannin fyrr enn allir kærumøguleikar eru tryttir í fyristingarskipanini.

Tað er ikki fyrr enn hetta er nýtt fult út, at til ber at kæra til Umboðsmannin.

Sjey klagur vóru avvístari fjør, tí at kærufreistin var farin og fimm vóru afturkallaðar. Triggjar kærur vóru utanfyri heimildarøkið hjá Umboðsmanninum.